

Notiser.

Den svenske nationaløk. Forening. — Udstillingen 1888. —
Hamborgs Handel. — Selvmord blandt Skoledisciple.

Den svenske nationaløkonomiske Forening.

Ifølge »Nationalekonomiska föreningens förhandlingar, 1889» (Stockholm, 1890, 112 S.) var Foredrags- og Diskussionsemnerne i den nationaløkonomiske Forening ifjor følgende: Om Hensigtsmæssigheden for Sverig af saakaldte perpetuelle Renter (i hvilken Bankdirektørerne Palme og Arnberg, Præsident Forssell m. fl. tog Del); — de store Havfiskerier, betragtede fra nationaløkonomisk Standpunkt (Foredrag af Dr. Ljungman); — om Udvandringen (Foredrag af Dr. Leffler); — nogle Træk af de store europæiske Seddelbankers Virksomhed (Foredrag af Bankofullmäktig Arnberg); — om den lave Kapitalrente og Udsigterne til dens Vedbliven (af v. Häradsböfding Westman, Dr. Arnberg, og Dr. Leffler); — om nogle økonomiske Forhold i Norrbotten (Foredrag af Grosserer Nordström).

Den officielle Beretning om Udstillingen i 1888 foreligger nu i et voluminøst Værk, der bærer Titlen »Den nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling i København 1888. Officiel Beretning udgiven ved Udstillings-

komiteens Foranstaltning af C. Nyrop. Kbhvn., 1890.«
 Selv om end, som Forf. siger, »en Beretning som denne vil finde sine væsenlige og ivrigste Læsere, naar en ny Udstilling er under Dannelse«, saa vil den dog ogsaa nu have sit Publikum. Paa en behagelig Maade vækker den Mindet om de skønne Dage i 1888, og det rige Stof har Forf. vidst at iklæde en smagfuld Form. Beretningen vil ikke blot »kunne tjene til Vejledning ved Ordningen af en kommende Udstilling af lignende Beskaffenhed«, vil ikke blot være til Nytte for de Mænd, der maatte faa med en saadan fremtidig Udstilling at gøre, men vil ogsaa for andre i forskellige Retninger være af Interesse. Den Dygtighed, hvormed Udstillingen strax fra første Færd blev sat i Scene, og med hvilken den helt igennem blev ledet, mærke vi atter gennem den af Prof. Nyrop her givne samlede Udsigt over den hele Udstilling.

Vi notere her et Par Tal:

Udstillingens Indtægt

løb ialt op til c. 2,172,000 Kr. Deraf skyldtes

Tilskud fra Staten.....	Kr.	300,000
— - Kbhvns. Kommune..	-	200 000
Entré	ca.	- 1,500,000
Udlejninger	ca.	- 82,000

Resten (c. 100,000 Kr.) forskellige Indbetalinger, Indtægt ved Salgsbureauerne, ved Katalog og Fører, Tombolaernes Netto-Overskud etc.

Udgiften

løb op til ca. 2,120,000 Kr. Deraf faldt omtrent 1 Million paa Bygningerne (Bygninger for Industriafdelingen c. 300,000, for Landbrugsafdelingen c. 130,000, for Dyrskuet c. 60,000, for Maskinafdelingen c. 130,000, for Kunstafdelingen c. 36,000, Fællesbygninger c. 80,000, endvidere Hegn- og Jordarbejder, Arkitekthonorar m. m.), til Tivoli,

netto ca. 327,000 Kr. etc. etc. Overskudet er saaledes omtrent 50,000 Kr.

Entré-Indtægten

udgjorde altsaa ca. 1½ Mill. Kr., deraf

Indtægt af Salg af Abonnements-Kort.....	c. 303,000	Kr.
Gennem Tælleapparaterne om Hverdagen	- 720,000	-
— — — Søndagen.....	- 330,000	-
Ved særlige Billetter (paa særlige Dage).....	- 143,000	-

Dette var betydeligt mere end budgetteret: man havde kun gjort Regning paa lidt over 1 Million Kr., nemlig kun c. 100,000 Kr. ved Abonnement, 754,000 Kr. om Hverdagene og 214,000 Kr. om Søndagene.

Gennem Tælleapparaterne indkom saaledes Kr. 1,050,514.75 (hvori der ikke er medregnet Indtægten ved de forud købte Adgangskort til Aabningshøjtideligheden, Dyrskuedagene, Stavnsbaandsfesten, Kuponbøger etc.), og dette Beløb fordeltes saaledes:

11,891 Besøg à 2 Kr. = Indtægt Kr.	23,782.00
559,064 — - 1 - = — -	559,064.00
312,765 — - 75 Ø. = — -	234,573.75
448,568 — - 50 - = — -	224,284.00
35,244 — - 25 - = — -	8,811.00
Til 1,367,532 Besøg = Indtægt Kr.	1,050,514.75

1 Kr. var den ordinære Udstillings-Entré for Voxne om Hverdag, 75 Øre om Søndagen, 50 Øre Aften-Entréen; for Børn henholdsvis 50 og 25 Øre. De to sidste Udstillingsdage var Entréen 50 og 25 Øre henholdsvis for Voxne og for Børn. 25-Øres-Besøgene skyldes udelukkende Børn; men 50-Øres-Besøgene omfattede baade Voxne og Børn, saa at det ikke kan afgøres, hvormange Voxne og hvormange Børn der besøgte Udstillingen.

Da Udstillingen ialt stod aaben 138 Dage (19 Uger og 5 Dage), fra 18. Maj til 2. Oktober, var den daglig

Gennemsnitsindtægt Kr. 7630. Den laveste Indtægt faldt paa Fredagen den 1. Juni med 2329 Kr., den højeste paa Søndagen den 22. Juli med 26,231 Kr. Naturligvis var Søndagene i det Hele Udstillingens bedste Dage: af de 20 Søndage gav 1 (den 20. Maj) kun 7569 Kr., 9 gav mellem 10 og 16,000 Kr. hver, 9 gav mellem 16,000 og 23,000 Kr., og 1 lidt over 26,000 Kr.

Fordeler man de 20 Uger mellem 5 Perioder, hver paa 4 Uger — hvorved dog er at bemærke, at den sidste Uge kun kommer til at tælle 5 Dage, og at Udstillingens Entré-Pris paa de to sidste Dage var nedsat til det halve, stiller Tælleapparats-Indtægten sig saaledes for hver af disse 4-Ugers-Perioder:

18. Maj—14. Juni.....	Kr. 160,105. ₅₀
15. Juni—12. Juli.....	- 209,123. ₇₅
13. Juli—9. Avg.....	- 277,920.
10. Avg.—6. Septbr....	- 216,808. ₇₅
7. Septbr.—2. Okt. ...	- 186,556. ₇₅
	<hr/>
	Kr. 1,050,514. ₇₅

Begyndelsen var saaledes svag; i Juli kulminerede Udstillingen; derefter indtraadte atter nogen Tilbagegang.

En uafbrudt Fremgang udviste derimod

Tombolaerne.

Tombolaerne aabnedes den 21. Maj under ikke videre gunstige Auspicer: Udtrækkene (à 1 Kr.) naaede ikke engang et Antal af 1000, kun 996, og den følgende Dag endog kun 907, og Udstillingen satte begge Dage til paa Tombolaerne. Efterhaanden steg imidlertid Spillelysten, saa at Tallet af Udtræk stillede sig saaledes:

21. Maj—17. Juni ...	40,756 Udtræk
18. Juni—15. Juli ...	41,689 —
16. Juli—12. Avg. ...	61,556 —
13. Avg.—9. Septbr...	63,430 —
10. Septbr.—30. Septbr.	99,734 —
	<hr/>
Tils...	307,165 Udtræk

altsaa gennemsnitlig pr. Dag:

i de første 4 Uger.....	1456
- - næste 4 -	1489
- - - 4 -	2198
- - - 4 -	2265
- - sidste 3 -	4749

I de sidste syv Dage (d. 24.—30. Septbr.) udgjorde Tallet af Udtræk endog henholdsvis 4535—4657—5788—5762—7558—7102—8503. Tilsidst betoges de Besøgende næsten af en Slags Spillelidenskab.

Ialt gav Tombolaerne et Nettooverskud paa c. 32,000 Kr., idet Indtægten udgjorde 307,165 Kr., hvorfra til Gevinster medgik 261,140 Kr. og til Omkostninger c. 14,600 Kr.

Ethvert af Lykkehjulene aabnedes hver Morgen med en Beholdning af 5000 Lodder, hvoraf 4570 Nitter og 430 Gevinstlodder, hvoraf 1 paa 1000 Kr., 3 paa 100 Kr., 6 paa 50 Kr., 10 paa 20 Kr., 30 paa 10 Kr. og 380 paa 5 Kr. eller en samlet Gevinstsum paa 4000 Kr. Ialt blev der udtrukket 26,541 Gevinstlodder (hvoraf 76 à 1000 Kr., 200 à 100 Kr., 372 à 50 Kr., 606 à 20 Kr., 1841 à 10 Kr. og 23,446 à 5 Kr.) og 280,624 Nitter, saa at mellem hvert 11. og 12. Udtræk gav Gevinst.

Udstillingens Terræn

naaede, som alt andet Udstillingen vedrørende, efterhaanden et Omfang, der gik langt udover det oprindeligt beregnede. Det strakte sig nemlig over næsten 40 Tdr. Land. Deraf faldt paa

Tivoli.....	10	Tdr. Land
Terrænet paa denne Side Ny Vestergades Forlængelse.....	17	- -
Terrænet paa den anden Side Ny Vestergades Forlængelse.....	3 $\frac{1}{2}$	- -
Dyrskuepladsen	9	- -
Tils...	39 $\frac{1}{2}$	Tdr. Land.

Samtlige af Udstillingskomitéen opførte

Bygninger

naaede et Grundfladeareal af 145,644 Kv.-Alen. Deraf faldt paa

permanente Udstillingsbygninger	117,626	Kv.-Al.
Dyrskuebygninger.....	18,900	—
Indgangsport, Byreau og Tegnekantor, Broen over Ny Vesterg. med Brandstation, to Restaurationer, Musikpavilloner etc.	9,118	—
	<u>Tils...</u>	145,644 Kv.-Al.

Selve Hovedbygningen tog 35,000 Kvadrat-Alen, hvortil kom en jernbeklædt Tilbygning paa over 3000 Kv.-Al. Husflidsbygningen havde et Grundfladeareal paa 1100 Kv.-Al., Kunstafdelingsbygningen 8400, det arbejdende Mælkeri 1800, Bygningen for Landbrugsprodukter 10300, Ko-, Tyre-Heste-Stalde 3400 (tilsammen for Landbruget mellem 15 og 16000), Skovbrugsbygningen 3000, Fiskeribygningen 4500, Hygiejnebygningen 8000, Havebrugsbygningen 2500, Maskinhallen 22000, aabne Maskinskure 2300, Industribygningen paa den anden Side af Ny Vestergades Forlængelse 7800, militære Bygninger 3400 Kv.-Alen etc.

Foruden alle disse Bygninger fandtes der jo i Udstillingsparken en Række forskellige af Private opførte Bygninger, dels som Udstillingsgenstande, dels som Udstillingsrum eller Udsalg.

Udstiller-Antallet

naaede 6082, nemlig

fra Danmark.....	4121	Udstillere
- Sverig.....	954	—
- Norge.....	544	—
- ikke-nordiske Lande.....	463	—
	<u>Tils...</u>	6082 Udstillere

Fordeles Udstillerne baade efter Fag og Nationalitet faas følgende Oversigt

	Danmark	Sverig	Norge	Ikke-nord.	Ialt
Fremmed Kunstindustri....	-	-	-	399	399
Industri.....	1776	239	218	-	2233
Husflid	442	49	47	-	538
Hygiejne.....	77	27	7	32	143
Undervisningsvæsen	89	18	16	-	123
Husmandsmateriel.....	20	-	-	-	20
Landbrugsprodukter	467	274	15	-	756
Mælkeribrug.....	70	13	-	1	84
Havebrug	110	7	6	-	123
Skovbrug.....	93	25	8	1	127
Fiskeri.....	337	120	102	2	561
Industrimaskiner	200	35	12	-	247
Landbrugsmaskiner.....	127	25	8	-	160
Transportmidler.....	67	10	11	-	88
Malerkunst	175	101	81	18	375
Billedhuggerkunst.....	36	10	11	5	62
Bygningskunstj.....	35	1	2	5	43
Tils...	4121	954	544	463	6082

De 399 udenlandske Udstillere i Sektionen fremmed Kunstindustri fordeltes saaledes:

fra Rusland	225
- Italien.....	63
- Tyskland.....	58
- Frankrig	42
- England.....	9
- Budapest	1
- Japan.....	1
	<hr/>
	399

Udstillingens Médaljer og andre Belønninger.

Ifølge Udstillingens Bedømmelses-Reglement forudsattes, at kun $\frac{1}{4}$ af Udstillerne blev indstillede til Belønning, og at af de til Belønning indstillede skulde højest $\frac{1}{3}$ kunne belønnes med Sølvmedalje, medens en anden Tredjedel kunde faa Broncemedalje, og mindst $\frac{1}{3}$ skulde da blive tilbage til hædrende Omtale. Endvidere skulde der kunne tildeles et Antal Anerkendelsesmedaljer for Medarbejdere, og endelig skulde der i enkelte Undtagelsestilfælde kunne gives mindre Pengepræmier. De sidste kom nu ikke til at spille

nogen større Rolle: der uddeltes kun 29 af dem (20 til Danske, 9 til Svenske). Af Anerkendelses-Diplomer til Medarbejdere uddeltes ogsaa færre end paaregnet: ialt 201 (133 til Danske, 48 til Svenske, 20 til Norske). Derimod belønnedes der af Udstillere langt flere end strengt taget stemmende med Programmet. Da Antallet af Udstillere, der kom under Bedømmelse — altsaa det samlede Udstiller-Antal med Fradrag af ikke-nordiske Udstillere, af Udstillerne i Kunstafdelingen, af Dommere og af Forskellige, der ikke ønskede at komme under Bedømmelse — opgjortes til 5016, skulde der strengt taget kun kunne belønnes 1254, eller gennemsnitligt for hver af de tre Belønningsgrader 418. Men man nødtes til at gaa betydeligt ud over disse Tal. Der belønnedes nemlig ialt 1808, hvoraf

med Sølvmedalje	451
- Broncemedalje	574
- hædrende Omtale.....	783
	<hr/>
	1808
Af de Belønnede var	
Danske	1190
Svenske	399
Norske	219
	<hr/>
	1808
Af de 1190 Danske opnaaede	
Sølvmedalje.....	259
Broncemedalje.....	363
Hædrende Omtale.....	568
	<hr/>
	1190
Af de 399 Svenske	
Sølvmedalje	118
Broncemedalje.....	135
Hædrende Omtale.....	146
	<hr/>
	399
Af de 219 Norske	
Sølvmedalje	74
Broncemedalje.....	76
Hædrende Omtale.....	69
	<hr/>
	219

De svenske og norske Udstillere opnaaede saaledes, hvad jo i og for sig var rimeligt nok — procentvis betydeligt flere Belønninger end de danske, og medens et saa stort Antal af de danske maatte nøje sig med Belønningernes ringere Grader, specielt med »hædrende Omtale« (næsten Halvdelen, eller 48 pCt. af de danske Belønnede fik blot »hædrende Omtale«; Broncemedalje fik 30 pCt. af Belønnede, Sølvmedalje endog kun 22 pCt.), — tilfaldt der baade de Svenske og de Norske næsten ligesaa mange Sølvmedaljer og atter næsten ligesaa mange Broncemedaljer som Diplomer lydende paa »hædrende Omtale«.

Om Belønningerne skriver Beretningens Forfatter: »Den danske Belønningshøjtidelighed fandt alt Sted d. 19. Juli, altsaa kun to Maaneder efter at Udstillingen var aabnet. Det er imidlertid et Spørgsmaal, om denne i og for sig priselige Hurtighed ved vore senere Udstillingrr bør efterlignes, idet det nemlig tør betragtes som absolut gavnligt at bevare den glade og forventningsfulde Stemning, der præger en Udstillings Begyndelse, saa længe som muligt. Udstillingen i 1888 dannede ingen Undtagelse fra Reglen om, at ikke alle Udstillere følte sig helt tilfredse, efter at Bedømmelsens Resultater vare bekendtgjorte.«

Hamborgs Handel og Skibsfart 1846—89.

Ifølge »Tabellarische Uebersichten des hamburgischen Handels im Jahre 1889, zusammengestellt von dem handelsstatistischen Bureau. Hamburg, 1890« ankom der af Skibe (vi forstaa ved »Skibe«: »Seeschiffe«, altsaa eksklusive »Flussschiffe«):

	Antal Skibe	Reg.-Tons
i 1846—50 gennemsnitlig.....	3763	c. 462,090
- 1851—60 —	4649	756,000
- 1861—70 —	5092	1,261,000
- 1871—80 —	5502	2,206,000